

ALFABET NIEMARNOWANIA

SCENARIUSZ ZAJĘĆ KLAS 1-3

CELE MINISTERYJNE

Promocja zdrowego trybu życia w szkole – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- rozumie ideę niemarnowania jedzenia (zero waste),
- potrafi podać sposoby wykorzystania pozostałości po posiłkach,
- rozwija kreatywność w tworzeniu prostych posiłków,
- ćwiczy podstawowe umiejętności matematyczne (miary, ilości).

Wprowadzenie

Czy jedzenie się marnuje?

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- tablica multimedialna
- przygotowane wcześniej obrazki/zdjęcia do wyświetlenia na tablicy – czerstwy chleb, dojrzały banan, pozostałości z obiadu: np. ugotowany makaron, ryż z poprzedniego dnia, kawałek ziemniaków, itp.

Nauczyciel rozpoczyna rozmowę kierowaną:

„Zastanówcie się - czy zdarzyło się kiedyś, że jedzenie w domu zostało wyrzucone? Na przykład kanapka, której nikt nie zjadł, albo owoc, który zrobił się miękki?”

Krótką rozmowa z dziećmi.

Nauczyciel pokazuje obrazki (np. czerstwy chleb, dojrzały banan...):

„Popatrzcie na te produkty. Czy Waszym zdaniem to już śmieci, czy jeszcze można je wykorzystać?”

„Kto by to wyrzucił?” (podnoszą ręce) „A kto spróbowałby coś z tego zrobić?” naturalna dyskusja i wprowadzenie pojęcia: „zero waste”

„Istnieje takie pojęcie: zero waste. To znaczy: staramy się niczego nie marnować.

Czyli:

- **nie wyrzucamy jedzenia bez potrzeby**
- **próbujemy wykorzystać to, co już mamy”**

„Dzisiaj sprawdzimy, jak można zamienić takie końcówki w coś nowego i pysznego!”

Temat 1

Drugie życie jedzenia (ok. 25 min)

Forma pracy: praca w parach lub małych grupach (2-4 osoby)

Nauczyciel dzieli uczniów na grupy, a następnie wyjaśnia:

„Za chwilę każda grupa wylosuje kilka produktów – takie ‘końcówki, pozostałości’.

Waszym zadaniem będzie wymyślić, co pysznego można z nich zrobić.”

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- Przed zajęciami nauczyciel:
  - wycina wszystkie kartoniki z produktami,
  - umieszcza je w jednym pojemniku (np. „tajemniczej torbie”, pudełku lub kopertach).
- Koperty / pudełko / „tajemnicza torba” do losowania produktów
- Kartki A4 (dla każdej grupy)
- Kredki / flamastry

PRZEBIEG ZABAWY:

ETAP 1 – LOSOWANIE „RESZTEK”

- Uczniowie pracują w grupach (zalecane: do 5 grup).
- Każda grupa losuje 3 produkty, które stanowią bazę do przygotowania dania.
- Dodatkowo każda grupa losuje 2 składniki bonusowe- dodatki (z karty pracy nr 2), które może wykorzystać w swoim daniu.

Nauczyciel:

„Każda grupa dostała produkty, które ktoś mógłby uznać za resztki. Waszym zadaniem będzie odkryć, co pysznego można z nich zrobić!”

ETAP 2 – WYMYŚLANIE DANIA

Nauczyciel tłumaczy:

„Wyobraźcie sobie, że jesteście kucharzami. Macie tylko te produkty, które wylosowaliście. Waszym zadaniem jest stworzyć z nich coś nowego i smacznego, a następnie nazwać swoje dania (np. Super koktajl bananowa moc)”.

Nauczyciel pomaga dzieciom, które mają trudność z pomysłem, zadaje pytania pomocnicze:

„Czy można to zmiksować?” , „Czy można coś podgrzać?” , „Czy można połączyć te składniki?” itp.

ETAP 3 – RYSOWANIE / WIZUALIZACJA

Nauczyciel prosi uczniów, aby ułożyli wylosowane kartoniki produktów na kartce A4, tworząc z nich propozycję dania. Następnie zachęca ich do dorysowania brakujących elementów (np. talerza, kubka) oraz dopisania prostych czynności (np. „kroimy”, „miksujemy”, „pieczemy”). W razie potrzeby zadaje pytania naprowadzające.

ETAP 4 – PREZENTACJE

Nauczyciel wyjaśnia uczniom, w jaki sposób powinna wyglądać prezentacja, podając prosty schemat wypowiedzi:

**„Nasze danie to-...” (podanie nazwy dania)
„Mieliśmy...” (wymienienie wylosowanych produktów),
„Dodaliśmy...” (opcjonalnie - składniki bonusowe).
„Zrobiliśmy...” (nazwa i krótki opis dania),**

PODSUMOWANIE

Nauczyciel podsumowuje:

„Zobaczcie, ile różnych pomysłów powstało z tych samych produktów! To właśnie jest drugie życie jedzenia.”

Krótkie pytania:

- **„Czy pozostałości jedzenia to śmieci?”**
- **„Co możemy zrobić zamiast je wyrzucić?”**

Temat 2

Planujemy posiłek (10 min.)

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- karta pracy nr 3 (1 na grupę)
- kredki/pisaki

PRZEBIEG ZABAWY:

Nauczyciel rozdaje każdej grupie kartę pracy z określoną sytuacją (np. przygotowanie posiłku dla 2, 3 lub 4 osób). Następnie wyjaśnia cel zadania:

„Waszym zadaniem jest zaplanować posiłek tak, żeby dla wszystkich wystarczyło, ale żeby nic się nie zmarnowało. Możecie wybrać, czy przygotowujecie: śniadanie, obiad lub kolację. Wybierzcie coś prostego, co znacie z domu.”

Nauczyciel omawia zasady pracy z kartą, uczniowie powinni:

- ustalić liczbę porcji (w zależności od liczby osób),
- sprawdzić, czy ilość jest odpowiednia (czy wystarczy, czy będzie za dużo),
- zastanowić się, co zrobić, jeśli jednak coś zostanie,
- narysować swój posiłek.

Prezentacja grup:

Przedstawiciel każdej grupy prezentuje efekt pracy, korzystając z karty pracy i odpowiadając na pytania nauczyciela:

„Ile osób miało jeść? Ile porcji przygotowaliście? Co zrobicie z resztą jedzenia, które zostanie?”

Podsumowanie

Nauczyciel mówi:

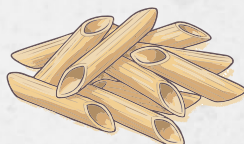
„Dobre planowanie to takie, w którym jedzenia jest dokładnie tyle, ile potrzeba. Dzięki temu nic się nie marnuje. A jeśli coś zostanie - możemy wykorzystać to później.”

Karta pracy nr 1 - Składniki główne

- 15 różnych produktów,
- zestaw przeznaczony jest dla maksymalnie 5 grup,
- każda grupa losuje 3 produkty. W przypadku powtórzeń grupy mogą stworzyć różne dania z tych samych składników,

chleb

makaron

ryż

banan

jabłko

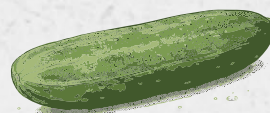
truskawki

marchew

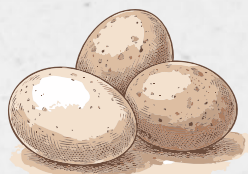
pomidor

ogórek

ser

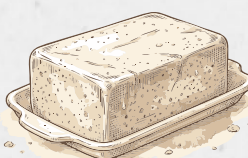
jajka

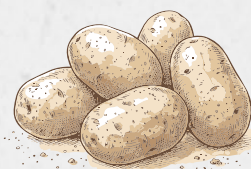
jogurt

mleko

masło

ziemniaki

Karta pracy nr 2 - dodatki

10 dodatków do dań.

Każda grupa losuje po 2 dodatki.

cukier

sól

pieprz

ketchup

miód

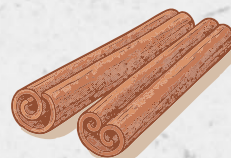
sos pomidorowy

majonez

oliwa

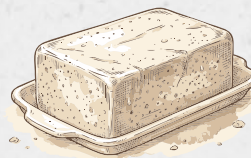
cynamon

mąka

kakao

masło

Karta pracy nr 3 – planuje posiłek, nie marnuje

1. JAKI POSIŁEK PRZYGOTOWUJESZ?

ŚNIADANIE   OBIAD   KOLACJA

2. DLA ILU OSÓB PRZYGOTOWUJESZ POSIŁEK?

2 OSOBY   3 OSOBY   4 OSOBY

3. CO PRZYGOTUJESZ?

.....
(NP. KANAPKI, MAKARON, SAŁATKA)

5. CZY TO DOBRA ILOŚĆ?

TAK – DLA WSZYSTKICH WYSTARCZY

NIE – BĘDZIE ZA MAŁO

NIE – BĘDZIE ZA DUŻO

6. JEŚLI COŚ ZOSTANIE, CO MOŻESZ Z TYM ZROBIĆ?

7. NARYSUJ SWÓJ POSIŁEK:

KONKURS DLA KLAS 1-3

1. Wykonaj wraz z uczniami zadanie konkursowe:

Stwórzcie plakat przedstawiający dania z ziemniaków. Pokażcie co najmniej 5 potraw, które wykorzystują to popularne warzywo w różny sposób. Frytki, kluski, sałatka... a może coś zupełnie nowego? Zaskoczcie nas! ;)

2. Zarejestruj swoją placówkę na gotuj sienazmiany.pl

i prześlij poprzez formularz zdjęcie plakatów w formacie PDF.

3. Nagrody:

Autorom 5 najciekawszych prac wręczymy vouchery o wartości 500 zł*.

* W zależności od potrzeb Waszej placówki do wyboru będą vouchery do sklepów:

DECATHLON | MEDIA EXPERT | EMPIK